

Oponentský posudok pre inauguračné konanie na vymenovanie doc. PhDr. Daniela Lančariča, PhD., za profesora v odbore všeobecná jazykoveda

So záujmom som sa oboznámila s materiálmi, ktoré mi boli zaslané v súvislosti s vypracovaním posudku na vymenúvacie konanie doc. PhDr. Daniela Lančariča, PhD., za profesora v odbore všeobecná jazykoveda. Po preštudovaní týchto materiálov hneď na začiatku môžem konštatovať, že naplnili moje očakávania čo sa týka jeho pedagogickej ako aj vedeckovýskumnej činnosti.

V ďalších častiach posudku sa sústredím podrobnejšie na pedagogické a publikačné aktivity menovaného.

Zo životopisu je zrejmé, že doc. Lančarič sa po ukončení vysokoškolského štúdia učiteľstva všeobecnovzdelávacích predmetov: anglický jazyk – francúzsky jazyk na FF PU začal venovať jazykovedným disciplinám, ktoré vyučoval na viacerých vysokých školách – či už počas pôsobenia na Ekonomickej univerzite v Bratislave, neskôr na Pedagogickej fakulte UK a od roku 2016 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Po ukončení magisterského štúdia absolvoval doktorandské štúdium na FF PU v Prešove v odbore všeobecná jazykoveda. V tejto oblasti sa profilovala aj jeho ďalšia pedagogická a vedeckovýskumná činnosť, o čom svedčí aj jeho menovanie za docenta v roku 2010 na FiF UK v Bratislave v odbore všeobecná jazykoveda. Počas svojej pedagogickej činnosti vyučoval disciplíny ako Úvod do štúdia anglického jazyka, Prehľad vývoja anglického jazyka, Sémantiku, Morfológiu a syntax, Lexikológiu a lexikografiu a Lexikálno-gramatickú analýzu písaného textu. Tomuto profilu vyučovaných disciplín zodpovedajú aj jeho vysokoškolské učebnice a skriptá. Azda najvýznamnejšia mu vyšla pod názvom English lexicology : theory and exercises v zahraničnom vydavateľstve Nümbrecht : KIRSCH v rozsahu 231 strán v roku 2016. Už počas pôsobenia na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave sa usiloval o inovovanie obsahu existujúcich disciplín ako aj zavedenie nových kurzov ako Vybrané kapitoly z jazykovedy, pričom sa výrazne podieľal na príprave akreditačných spisov viacerých študijných programov, ktoré garantoval. Vo svojich úspešných pedagogických aktivitách pokračoval aj počas svojho pôsobenia na FiF UK v Bratislave na Katedre anglistiky a amerikanistiky, kde je garantom troch študijných programov – anglický jazyk a kultúra (v kombinácii) na bakalárskom a magisterskom stupni a Všeobecná jazykoveda na doktorandskom stupni štúdia. Inovoval študijné materiály k predmetom Lexikológia a lexikografia ako aj Morfológia

a syntax (I,II). Pre študentov magisterského štúdia zaviedol nový predmet Sémantika a na bakalárskom stupni predmet Lexikálno-gramatická analýza písaného textu s cieľom aplikovať teoretické poznatky študentov do porozumenia autentického anglického textového prejavu, do jeho interpretácie v preklade a pre študentov učiteľského smeru aj do schopnosti explanácie a medzijazykovej komparácie lexikálnych a gramatických javov. Na tomto mieste treba vyzdvihnúť, že k disciplinám, ktoré vyučoval, napísal sedem študijných materiálov. Svoju odbornosť preukázal aj vedením 73 bakalárskych a diplomových prác a oponovaním 67 prác. Svoju vedeckú školu si potvrdzuje aj úspešnosťou svojich doktorandov, ktorých viedol resp. vedie deväť. Okrem toho bol oponentom 21 dizertačných prác a troch habilitačných prác, čo svedčí o jeho vysokom odbornom kredite v akademických kruhoch.

S jeho pedagogickou činnosťou je úzko prepojená aj jeho vedeckovýskumná činnosť. Ako je zrejmé z jeho publikačnej činnosti, zameriava sa hlavne na problematiku abreviačných tendencií v angličtine ako aj v menšej miere z hľadiska interlingválnych vzťahov medzi slovenčinou a francúzštinou. Skúma hlavne problematiku ekonomizácie jazykových jednotiek na štruktúru a používanie reči, pričom sa sústreďuje na aktuálne problémy v rámci elektronicky sprostredkovanej komunikácie. Tieto oblasti výskumu sa odrazili aj vo výsledkoch výskumu v rámci VEGA 1/1030/11 *Abreviačné tendencie v anglicko-slovenskej terminológii a lexikografii*. V rámci projektu špecifikoval formy a funkcie simplifikovaných foriem komunikácie vo viacerých lingvistických rovinách z intralingválneho a interlingválneho hľadiska. Výsledky výskumu boli publikované v zahraničnej monografii *Abbreviatory Trends in Linguistic Communication* (2012) a domácej monografii *Abbreviation Tendencies in English and Slovak* (2011). Poznatky z tohto výskumu mali uplatnenie aj pri zostavovaní slovníka skratiek a značiek používaných v online komunikácii. Slovník vyšiel pod názvom *English Abbreviations and Codes* v roku 2013. Aj jeho ďalší výskum v projekte VEGA 1/0354/14 *Vplyv ekonomizácie faktorov reči na štruktúru a používanie jazykových jednotiek* pokračoval v nastolenom trende výskumu ekonomizačných faktorov jazyka, ktoré ovplyvňujú a formujú morfológickú a lexikálnu štruktúru jazykových jednotiek. Poznatky z výskumu uplatnil pri spracovaní typologickej štruktúry a kategorizácii simplifikovaných jazykových foriem v angličtine. Závěry z výskumu zhrnul v monografii *The influence of economizing factors of speech on the lexical and phonological structure of linguistic units* (2016). Tento výskum možno považovať za veľmi užitočný aj z hľadiska uplatnenia jeho výsledkov nielen v teoretickej lexikológii, ale aj v praktickej rovine – a to pri vývoji softvérových technológií na rozpoznávanie reči ako aj v didaktike cudzieho jazyka so zameraním na komunikáciu prostredníctvom elektronických médií. Výskumom sa potvrdilo,

že neustály pohyb lexikálnych konštelácií lingvistických foriem nastáva aj pod vplyvom princípu ekonómie. Ako je zrejmé z najnovších vedeckovýskumných aktivít doc. Lančariča, túto problematiku rozvíja ďalej ako zodpovedný riešiteľ projektu VEGA 1/0769/20 *Jazyk elektronických médií v ligvokultúrnom kontexte angličtiny*. Oceňujeme jeho zámer aplikovať výsledky výskumu v oblasti vývoja a zdokonaľovania softvérových programov využívaných v prekladateľskej praxi. Zaujímalo by nás, či – a ak áno - ako hodlá zapracovať výsledky výskumu aj do vyučovacieho procesu pre potreby študentov.

Z preštudovaných materiálov vyplýva, že doc. Lančarič výsledky svojho výskumu prezentoval na viacerých domácich i zahraničných konferenciách a prednáškových pobytoch v Nemecku, Španielsku, USA a Japonsku. Svoju vysokú odbornosť dokazuje aj členstvom v redakčných radách viacerých časopisov (aj registrovaných v databázach), monografií a zborníkov (aj zahraničných), členstvom v odborových a skúšobných komisiách, ako recenzent pre domáce i zahraničné časopisy (z nich viaceré registrované v databázach Web of Science a Scopus) ako aj recenzent veľkého množstva monografií, učebníc, učebných textov, slovníkov a vedeckých zborníkov. Okrem toho oponoval 21 dizertačných prác doma i v zahraničí. Činný je aj v posudzovaní projektov VEGA a KEGA. Z prehľadu ukončených ako aj ešte neukončených doktorandov je zrejmé, že si vybudoval vlastnú vedeckú školu so zameraním na výskum abreviácie v jazyku, čo je zrejmé aj z tém väčšiny vedených dizertačných prác. Jeho práce sú často citované (157 ohlasov), z toho 18 ohlasov v zahraničných a domácich publikáciách registrovaných v citačných indexoch.

Na záver konštatujem, že doc. PhDr. Daniel Lančarič, PhD., celkove dosahuje vysokú vedeckú i pedagogickú úroveň v odbore, v ktorom sa uchádza o akademický titul profesor. Aj z vlastnej skúsenosti zo stretnutí s ním pri viacerých príležitostiach môžem konštatovať, že je komplexnou a v akademických kruhoch rešpektovanou osobnosťou vo svojom odbore.

Na základe vyššie uvedených skutočností, zváženia kvalít v pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti ako aj uznania akademickou komunitou, odporúčam, aby bol doc. PhDr. Danielovi Lančaričovi, PhD. po úspešnom inauguračnom konaní udelený akademický titul profesor v odbore *všeobecná jazykoveda*.

